

Література

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підручник / А. М. Алексюк. – К. : Либідь, 1998. – 560 с.
2. Андрущенко В. П. Основні тенденції розвитку вищої освіти України на рубежі століть : (справа прогностичного характеру) / В. П. Андрущенко // Вища освіта. – 2000. – № 1. – С. 11–17.
3. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти : навч. посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти / Я. Я. Болюбаш. – К. : ВВП «КОМПАС», 1997. – 64 с.
4. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика : монографія / С. У. Гончаренко, Н. Г. Ничкало, В. Л. Петренко, С. Г. Костогриз, Ю. Ф. Зіньковський. – Хмельницький : ТУП, 2002. – 334 с.

УДК 374.7:009

Н. В. МАРТИН, В. ПАВУК
Мукачівський державний університет

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Характерною ознакою сьогодення є зростання темпів розвитку науки, техніки, суспільства в цілому. Таке положення актуалізує необхідність постійного оновлення професійних знань фахівців, зокрема педагогічних працівників. Вирішенню проблеми сприяє активізація досліджень особливостей освіти й виховання дорослих, пошук сучасних організаційних форм, методів і засобів їх інтенсивного навчання, визначення оптимальних інтервалів між періодами навчання, функціонування курсів підвищення кваліфікації. Зміна соціально-економічних умов у суспільстві призвела до зміни вимог, які висуваються до системи освіти України в цілому та до навчання окремим дисциплінам зокрема. Це стосується й навчання англійської мови, адже за сучасних реалій знання іноземної мови є важливим фактором у забезпеченні інтегративних можливостей студентів і випускників вищих навчальних закладів. Вимоги, які висуваються до компетентності сучасного фахівця є надзвичайно високими, але варто зазначити, що вони є абсолютно виправданими. В той же час, педагогічна практика засвідчує, що більшість студентів, які навчаються на немовних спеціальностях у вищих навчальних закладах, не лише не готові до спілкування англійською мовою, але часто навіть не володіють необхідним лексичним мінімумом і не знають елементарних правил граматики. Поняття та сутність явища інтенсифікації процесу навчання іноземних мов обговорюється в наукових працях з методики і педагогіки починаючи ще з 60-х років ХХ століття. Термін «інтенсифікація процесу навчання» розглядається в методиці з різних сторін і з різних точок зору. Найчастіше це поняття трактується як спосіб досягнення максимальної ефективності за мінімально можливий проміжок навчального часу і за мінімальних витрат зусиль студентів, тобто, по суті, інтенсифікація полягає у збільшенні кількості матеріалу, який опрацьовується на заняттях, і забезпеченні глибини його засвоєння за одиницю часу. Таким чином, мета інтенсифікації процесу навчання англійської мови – досягти більш високої якості навчання,

максимальної продуктивності навчального процесу та, відповідно, підвищити якість навчальної діяльності викладача.

Російський науковець і педагог Ю. Бабанський [1] зазначає, що до основних факторів, які сприяють інтенсифікації навчального процесу, належать: підвищення цілеспрямованості навчання, посилення мотивації студентів, підвищення інформативної ємності змісту освіти та впровадження інноваційних технологій.

Нині, в реаліях функціонування нового напрямку в навчанні англійської мови у вищих немовних навчальних закладах, мета такого навчання формулюється не традиційно – як навчання усного та письмового мовлення, а відповідно за сучасних суспільних вимог – як навчання англійськомовного спілкування.

Зазвичай реальний шлях виникнення нового напрямку в навчанні починається з виявлення певної методичної системи, яка орієнтується на вирішення нової мети навчання. Так, новий інтенсивний напрям у навчанні англійської мови для дорослих бере початок від суггестопедичної системи Г. Лозанова [1], потім з'явилися методичні системи, орієнтовані на навчання іншомовного спілкування Л. Гегечкорі [3] та І. Шехтера [2]. Аналіз праць авторів цих систем засвідчує їхні спільні вихідні позиції, близькі трактування основних методичних понять і категорій, спільність психологічних і лінгвістичних вихідних положень. Ця принципова спільність дозволяє відносити всі ці методичні системи до одного напрямку, який передбачає посилення активності викладача, студентів, їхнього спілкування та взаємодії з метою прискореного засвоєння знань, формування вмінь і навичок англійськомовного спілкування. Це відбувається за рахунок більш активного застосування психологічних, особистісних можливостей, які є у розпорядженні викладача та студентів, а також соціально-психологічних можливостей, що закладені в систему взаємодій і взаємовідносин, які характерні для навчального колективу.

Отже, під інтенсифікацією навчання ми розуміємо підвищення продуктивності навчальної праці вчителя і учня в кожен одиницю часу. Для того, щоб напруженість праці вчителя і учнів залишалася на допустимому рівні, не вела до перевантаження, не відображалася негативно на їх здоров'ї і щоб в той же час їх праця була високоефективною необхідно вибирати оптимальні варіанти навчання. Тому інтенсифікація і оптимізація навчання повинна здійснюватися у взаємозв'язку найважливіших принципів наукової організації педагогічної праці.

Література

1. Акишина А. А. Мотивация как основа интенсивного курса обучения / А.А. Акишина // Современное состояние и основные проблемы изучения и преподавания русского языка и литературы : материалы V конгресса МАПРЯЛ : Докл. сов. делегации. – М., 1982. – С. 20-24.
2. Бурденюк Г. М. Ритмопедия в обучении иностранным языкам / Г. М. Бурденюк ; отв. ред. А. А. Леонтьев. – Кишинев : Штиинца, 1985. – 130 с.
3. Васильева Т. В. Учет реальных коммуникативных потребностей студентов-иностранцев инженерного профиля в процессе обучения русскому языку / Т. В. Васильева //

УДК 378.147:37-051

С.О. МАЩАК
Дрогобицький державний педагогічний
університет імені Івана Франка;

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Професійна компетентність як інтегрована система професійних знань, умінь, навичок, особистісних якостей майбутнього педагога формується протягом усього періоду навчання у педагогічному університеті. Застосування у освітньому процесі компетентісно орієнтованих, традиційних, інтерактивних технологій сприяє зростанню рівня оволодіння студентами відповідними професійними здатностями та компетентностями. Професійне середовище педагогічного університету сприяє вихованню професійно компетентного вчителя, формує психологічно здорову особистість, здатну швидко реагувати на зміни у світі технологій навчання, виховання та розвитку особистості учня. Питання методики формування професійної компетентності недостатньо представлені у психолого-педагогічній літературі та методичних розробках. Зрештою, феномен професійної компетентності розглядається неоднозначно у різних методологічних підходах.

Професійна компетентність педагога є «актуальною готовністю до виконання професійних завдань» [1, с.8]. Цілісний аналіз проблеми здійснив український дослідник, професор Савчин М.В.: «структура компетентності є синтезом і органічною єдністю трьох видів знань – теоретичних (концептуальні, прикладні і конкретно-професійні); оволодіння засобами проектування і здійснення діяльності особистісно неповторним способом; діяльнісно-рольові та суб'єктивно-діяльнісні (професійні якості фахівця, які характеризують його ціннісну, когнітивну, емотивну, регулятивну сфери» [1, с.8]. Автор виділяє сім груп компетентностей і здатностей, а зокрема: здатності забезпечувати навчання школярів; здатності забезпечувати виховання школярів; здатності забезпечувати розвиток школярів; діагностично-проектувальні здатності; соціально-психологічні здатності; особистісні здатності педагога; забезпечення професійного вдосконалення і розвитку [1, с.9-13].

Професійні компетенції педагога – це система професійних знань, умінь, навичок і настанов, які дозволяють ефективно і творчо розв'язувати завдання виховання, навчання і розвитку учнів завдяки гнучкому застосуванню методів і способів теоретичної і практичної діяльності, розвиненому професійному мисленню, професійній рефлексії, безперервному професійному й особистісному зростанню. Здатності педагога представлені як його спроможність забезпечувати функціонування та становлення власного внутрішнього світу (самоактивність) і власного життя, життя інших людей у

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>